

# ‘Heerlijk, om bij mensen naar binnen te kijken’

Tynke Landsmeer op [06 oktober '08](#), 08:03, bijgewerkt [6 oktober 2008 08:05](#)

**In zijn documentaire File, vanavond te zien in Dokument, portretteert regisseur Michiel van Erp (45) mensen die in de file staan.**

De film is gemaakt in opdracht van het Platform Nederland Bereikbaar, dat zich inzet voor de Nationale Filevrije dag op 9 oktober. Het doel van het Platform was de zinloosheid van de file in beeld te brengen.

Dat lijkt niet helemaal gelukt. De mensen zijn juist hartstikke actief in de file.

‘Als er iets duidelijk is geworden, is het dat mensen zich niet meer ergeren in de file. De file is geïntegreerd in het leven. Ze werken in de auto, bellen en overpeinzen hun leven. Maar in wezen blijft het zinloos. Je kunt je tijd ook anders besteden. Beter in het café, dan op het asfalt.’

Wat trok je zo aan in het onderwerp?

‘Als ik zelf in de file stond, vond ik het altijd heerlijk om bij mensen naar binnen te kijken. De documentaire gaat voornamelijk om mensen, auto’s en asfalt. Ik vond het een uitdaging dat vijftig minuten lang vol te houden.’

Hoelang heb je daarvoor in de file moeten staan?

‘Reken maar uit. We hebben een kleine twee maanden gefilmd, vier tot vijf dagen in de week mee met het woon/werkverkeer.’

Er komt een bonte stoet aan typetjes voorbij. Een vertegenwoordigster in Tupperware, een personal organiser, een Nederlandse moslim die geregeld langs de snelweg stilstaat om te bidden. Hoe kom je aan die mensen?

‘We hebben vooraf uitgebreid gescreend. Daarvoor heb ik twee researchers in dienst die maandenlang zijn bezig geweest om mensen bij bedrijven te benaderen, die voor hun werk vaak in de auto zitten.’

‘Zo kwamen we bijvoorbeeld terecht bij computerbedrijven, waar je bijna als vanzelf tegen leuke verhalen oploopt. Het zijn de doorsnee Nederlanders.’

Welk type sprak jou zelf het meeste aan?

‘Loopbaancoach Titia met haar klankschalen. Dat is iemand die meer uit het leven wil halen dan wat er voor het oprapen ligt. Ze gaat vol overtuiging op zoek naar de liefde in Soedan. Het gaat er mij dan niet eens zo om of dat lukt of niet.’

Zijn de personages zelf wel zo gelukkig met de wijze waarop ze in beeld worden gebracht? Sommigen komen wel erg sullig en sloom over, zoals die twee antiekverzamelaars.

'Die zijn inderdaad op het randje. Maar dat heeft vooral te maken met de wijze waarop ze in beeld worden gebracht. Dat is een technisch verhaal, in hun bestelbusje was weinig ruimte voor camera's waardoor de shots soms te close-up zijn.

Je treedt zelf als interviewer nauwelijks naar voren. Heel anders dan bijvoorbeeld Matthijs van Nieuwkerk die steeds vaker de kritiek krijgt dat hij langer aan het woord is dan zijn gasten. Deel jij die kritiek?

'In het geheel niet. Ik ben vaak te gast geweest in zijn programma. Maar je moet niet de illusie hebben dat daar je hele oeuvre wordt behandeld. Het moet snel. Je moet een talkshow niet met een documentaire willen vergelijken. Het publiek zit bij mij helemaal niet te wachten op een verhandeling van de maker.'

Het zijn in jouw documentaire wel weer de gewone Nederlanders die in beeld worden gebracht. Zijn we ze nog niet zat?

'Als je alleen de gewone mens op tv laat zien en daar verder niks mee doet, dan is dat te weinig. Mijn film gaat over mensen die samen onderweg zijn met alle dingen die ze dromen en wat ze willen in het leven.'

Het is inmiddels een handelsmerk van je geworden. Wordt het al tijd voor iets nieuws?

'Zodra je een stijl en techniek te pakken hebt waarvan je weet dat het werkt, begin je succes te krijgen. Op datzelfde moment moet je jezelf eigenlijk alweer vernieuwen. Het wordt nu tijd om af te geraken van dat Bert Haanstra-imago. Daar word ik toch vaak mee vergeleken. Dat hindert me niet, maar ik zou niet mijn hele leven in dezelfde thematiek willen blijven hangen.

'Mijn volgende film gaat over angststoornissen. Ik ben bewust een stap verder aan het zetten. Er zit bijvoorbeeld niet één vraag meer van mij in.'